

ETIKOS ILGALAIKIO PLANO 9 / GIMNAZIJOS I KLASEI PROJEKTAS
Parengė Kaišiadorių suaugusiųjų mokyklos etikos mokytoja Laura Petkevičiūtė-Jankauskienė

Pamokų skaičius: 1 pamoka per savaitę, 37 pamokos per metus.

Mokymo(si) tikslas: Sudaryti sąlygas, kad etikos pamokose mokiniai ugdytųsi atsakomybę už savo žodžius, veiksmus, santykius su kitais žmonėmis, visuomene, gamta ir pasauliu bei virtualia realybe, gebėjimą suprasti ir užjausti ne tik artimus, bet ir geografiškai bei patirtimi nutolusius asmenis, gebėjimą nesitaikstyti su prievarta, neteisingumu, patyčiomis, padėti kitam ištikus nelaimei.

Mokymo(si) uždaviniai:

1. Svarstys paauglystėje kylančius konfliktus, įsisaugančios kreipimosi pagalbos galimybę, ne kaip silpnumo, o stiprybės išraišką;
2. Suvoks ir įvertins kito žmogaus asmenines ribas;
3. Ugdytis pagarbą ir empatiją ne tik artimiems, bet ir tolimiems asmenims;
4. Diskutuos grupėje ir ieškos bendro sutarimo;
5. Apmąstys planetos ir gamtines problemas, kels vertybinius, egzistencinius ir moralinius klausimus;
6. Ras tinkamą santykį su virtualia erdve.

Kompetencijų ugdymas:

1. **Pažinimo** - skatina humanitarinį mokinių smalsumą, jų susidomėjimą asmens tapatumu ir įvairiomis jo raiškos formomis (pažiūriu į savo, santykius su kitu asmeniu, su visuomene ir gamta), ugdomas kritinis mąstymas, mokomi mokiniai reflektuoti savo elgesį;
2. **Komunikavimo** – mokosi kelių pakopų kompetencijos lygmenų, kurie skiriasi pagal savas – svetimas kategorijas, išskirtinis dėmesys skiriamas virtualios komunikacijos etiniams aspektams;
3. **Pilietiškumo** - mokiniai ugdomi praktinius pagalbos kitiems įgūdžius. Mokiniai mokosi filotopijos (meilės vietai, kurioje gyvena), taip pat atviros visuomenės vertybinėje perspektyvoje;
4. **Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos** – mokosi apmąstyti savo jausmų ir emocijų įvairovę bei jų prasmę, ugdomi empatiją bei gebėjimą suprasti emocijas;
5. **Kultūrinė** - viena vertus mokiniai susipažįsta su kultūra kaip etnografiniu asmens tapatumo šaltiniu, kita vertus, domisi ir kitomis šalies bei pasaulio kultūromis;
6. **Kūrybiškumo** - gebėjimas patiems kelti klausimus, gebėjimas inovatyviai, netradiciškai spręsti kylančius klausimus. Ugdomasi ištvermė ir drąsa pasitikti gyvenimo sudėtingumą;

7. *Skaitmeninė* - ugdomoji gebėjimą kritiškai vertinti informaciją virtualioje erdvėje, pasirinkti tinkamiausias technologines priemones savo tikslams pasiekti, kūrybingai naudotis, atsakingai, saugiai ir etiškai veikti, bendrauti ir bendradarbiauti skaitmeninėje erdvėje.

<i>Savaitė/ pamokų sk.</i>	<i>Savaitės tema</i>	<i>Probleminis klausimas, ugdoma kompetencija</i>	<i>Raktinė sąvoka</i>	<i>Kūrybiniai, projektiniai darbai</i>	<i>Pastabos</i>
I PUSMETIS RUGSĖJIS					
<i>1 savaitė</i>	Įvadinė pamoka	Ko mokysimės šiais metais? Pažinimo, kūrybiškumo kompetencijos	Programa, mokymosi turinys, pasiekimų vertinimas, įsivertinimas.		
<i>2 savaitė</i>	Aš - pats sau	Ar turiu idealų? Pažinimo, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos, kūrybiškumo, skaitmeninė kompetencijos	Autentika, sąmoningumas, ateitis, specialybė.	Kaip aš suprantu save patį, kokie mano lūkesčiai gyvenime. Refleksija „Sukurti savo gyvenimo projektą”	
<i>3 savaitė</i>	Aš - kitiems	Kaip mano stipriosios savybės galėtų pasitarnauti ateityje dirbant su kitais žmonėmis, kokie tai būtų darbai, specialybės? Pažinimo, komunikavimo, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos, kūrybiškumo kompetencijos	Unikalus, kritinis mąstymas, Sokratas, Aristotelis, Platonas, stipriosios savybės, humanizmas.	Kaip suprasti, kokios mano būdo savybės yra stipriosios, su kuriomis reikia padirbėti. Refleksija „Tarnystė kitiems”	

4 savaitė	Pažįsta savo jausmus	Kaip savistaba padeda man kasdienybėje? Pažintinė, kūrybinė, komunikavimo ir pilietiškumo kompetencijos	Savistaba, jausmai, stresas, destrukcija.	Streso valdymo popietė. Refleksija „Aš ir jausmai” meno terapija	
SPALIS					
5 savaitė	Jausmai, kuriuos užgniaužiu	Kokia nerimo žmogui reikšmė? Pažintinė, kūrybinė, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos, kultūrinė kompetencijos	Pedagoginė psichologinė tarnyba, psichologas, nerimas, baimė, pagalbos linija	Iš kokių jausmų susideda žmogus. Aiškiai įvardija ir atskiria. Refleksija „Pratimai skatinantys pasakyti stop”	
6 savaitė	Rūpestis dėl savęs	Kodėl svarbu mylėti ir rūpintis savimi? Pažintinė, kūrybinė, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos, komunikavimo kompetencijos	Sveika gyvensena, mityba, dienotvarkė.	Refleksija „Ištvermė kasdieninėse situacijose, kada jos pritrūksta”	
7 savaitė	Rūpestis dėl kitų	Kodėl negaliu išlikti abejingas, jei kitas žaloja ir žudo save? Pažintinė, kūrybinė, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos, komunikavimo kompetencijos	Ataraksija (sielos ramybė), absoliuti vertė, abejingumas,.	Lietuviškų patiekalų sudėties santykis su sveika mityba – tiriamasis darbas	

8 savaitė	Aš ir virtualumas	Ar pajėgiu suvokti priklausomybės nuo virtualios erdvės grėsmę? Pažintinė, kūrybinė, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos, komunikavimo kompetencijos	Priklausomybė, laiko skaičiavimas, dirbtinis intelektas.	Diskusija „Dirbtinio intelekto įtaka žmogui”. Paroda „Menas ir dirbtinis intelektas”	
LAPKRITIS					
9 savaitė	Aš ir šeima	Kaip padedu savo šeimos nariams, sudėtingose ir netikėtose situacijose? Pažintinė, kultūrinė ir komunikavimo kompetencijos	Šeima, giminė, tėvai, seneliai, proseneliai	Giminės genealogijos medis, kuo pasireiškia pagarba seneliams? (aplankymas, padėkojimas, atsiprašymas, atjauta, pagalba) prisimename senelių (prosenelių) istoriją. Refleksija tema „Mano artimas ir mylimas žmogus”	
10 savaitė	Aš ir draugai	Kaip pasimokyti iš nesutarimų ir nuomonių įvairovės? Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos, pilietiškumo ir komunikavimo kompetencijos	Empatija, tolerancija, nuomonių įvairovė, sutarimas	Palyginame sofistinių ir kritinių mąstymu bei loginiais argumentais pagrįstą požiūrį. Refleksija „Kas sieja	

				draugus?"	
11 savaitė	Aš ir bendruomenė	Bendruomenė ir protestas Kūrybiškumo, pilietiškumo, komunikavimo kompetencijos	Socialinė atsakomybė, konstruktyvus sprendimas	Tyrimas: dėl ko verta pasipiktinti? Dėl ko verta protestuoti?	
12 savaitė	Aš ir virtuali bendruomenė	Jei kitas žmogus pakliūna į bėdą, ar dera fotografuoti jį tokioje situacijoje ir dėti nuotrauką į internetą? Vizualumo etika Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos, kūrybiškumo, kultūrinė, komunikavimo ir skaitmeninė kompetencijos	Destruktyvi vizualinė medžiaga, empatija kitoniškam asmeniui, multimedialus ugdymas	Tyrinėjame fotografiją, dokumentą, meninį kiną. Refleksija „Vizualumo etikos ribos“	
GRUODIS					
13 savaitė	Kitas kaip draugas	Ar niekada nesi išdavęs draugo? Pažinimo, kultūrinė, skaitmeninė, socialinė, emocinė, sveikos gyvensenos kompetencija	Filmų, dainų, paveikslų, socialiniai tinklai apie išdavystes.	Projektinis darbas - „Draugystės santykis su kitu ir jo svarba gyvenime“	
14 savaitė	Aš sau didžiausias priešas	Kodėl jaučiu savyje troškimą dominuoti, aplenkti kitus? Ar draugystė visada būna nuoširdi? Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos, kūrybiškumo, kultūrinė, komunikavimo ir skaitmeninė kompetencijos	Konkurencija, dominavimas, paskata, klaidos.	Visuotinė apklausa apie draugystę, išdavystę ir konkurenciją.	

15 savaitė	Kitas kaip artimas	Ar tėvai neturi būti vaikų draugai? Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos, kūrybiškumo, kultūrinė, komunikavimo ir skaitmeninė kompetencijos	Paslaptys, santykiai, pasitikėjimas.	Refleksija „Tėvai ir vaikai – skirtingos kartos, bet ar vienas žvilgsnis?“	
SAUSIS					
16 savaitė	Mano santykis su tėvais	Kuo skiriasi motinos meilė ir tėvo meilė? Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos, kūrybiškumo, kultūrinė, komunikavimo ir skaitmeninė kompetencijos	Michelis Montaigne'is, tėvai - draugai, santykių autentiškumas (su tėvu, mama, mokytoju, o gal klasės draugu, neformalių veiklų ir pan.)	Popietė su tėvais. Diskusija. Ese.	
17 savaitė	Kitas kaip svetimas	Kas paskatina einant gatve duoti prašančiam išmalda? Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos, kūrybiškumo, pilietiškumo ir kultūrinė kompetencijos	Konstruktivūs santykiai, konstruktivizmas, filosofai pasisakę apie tai.	Savanorystė socialiai remtinų žmonių įstaigoje, padėti paruošti pietus, ar padėti patiekti maistą.	
18 savaitė	O jei jo vietoj būsiu aš	Ar išmaldos davimas yra užuojauta, įsijautimas, ar noras pačiam sau atrodyti geram? Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos, kūrybiškumo, pilietiškumo ir kultūrinė kompetencijos	Išmalda, auka, laikas kitam.	Diskusija „Ko žmogui trūksta iki pilnos laimės“	

19 savaitė	Virtualus kitas	<p>Kokios ribos turiu neperžengti, kad nepažeisčiau savo privatumo virtualioje erdvėje?</p> <p>Pažintinė, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos, kūrybiškumo, kultūrinė, komunikavimo ir skaitmeninė kompetencijos</p>	Bendravimas, ribos, patyčios.	Refleksija „Virtualios erdvės reikšmė savo gyvenime”	
II PUSMETIS VASARIS					
20 savaitė	Ribos gyvenime	<p>Kokios ribos turiu neperžengti, kad nepažeisčiau kitų privatumo virtualioje erdvėje?</p> <p>Pažintinė, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos, kūrybiškumo, kultūrinė, komunikavimo ir skaitmeninė kompetencijos</p>	Empatija, antipatija, pagarba..	Projektinis darbas - filmo kūrimas patyčių prevencijai.	
21 savaitė	Žmogus nori mylėti	<p>Kaip atsakomybė susijusi su meile?</p> <p>Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos, pilietiškumo ir komunikavimo kompetencijos</p>	Santykiai, atsakomybė, šeimos planavimas	Refleksija „Kodėl meilė eina lygiagrečiai su atsakomybe?”	
22 savaitė	Žmogus ir laimė	<p>Ar yra žmogus, kuris trokšta laimingų dienų?</p> <p>Pažintinė, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos, kūrybiškumo, kultūrinė, komunikavimo ir</p>	Utilitarizmas	Tyrinėjame fotografiją, dokumentą, meninį kiną. Refleksija „Ką žmogus suvokia kaip laimę?”	

		skaitmeninė kompetencijos			
KOVAS					
23 savaitė	Holokaustas	Kodėl prievartą kaip būdą ką nors spręsti turime vertinti kritiškai? Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos, kultūrinė, pilietiškumo ir komunikavimo kompetencijos	Holokaustas, genocidas, deportacija, demokratija	Tyrinėjame įvairius šaltinius, karikatūras, fotografiją. Refleksija „Brangiausias žodis - laisvė”	
24 savaitė	Demokratija pasaulyje	Kas yra demokratinė visuomenė ir kokios jos vertybės? Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos, kultūrinė, pilietiškumo ir komunikavimo kompetencijos	Demokratija, principas, pilietis, pareiga	Panagrinėti ir išsiaiškinti kaip kiekvienas supranta demokratiją ir kaip ji susiformuoja. Meninio filmo ir nuotraukų peržiūra	
25 savaitė	Šalių etiketas	Kaip lankantis svečiose šalyse neraudonuoti iš gėdos? Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos, kultūrinė, pilietiškumo ir komunikavimo kompetencijos	Etiketas, kultūra, taisyklių laikymasis	Palyginame Anglijos, JAV ir Japonijos šalių etiketus. Randame panašumus ir skirtumus	
26 savaitė	Komplimentų kultūra	Kodėl užgaulų žodį daug lengviau pasakyti nei komplimentą? Kūrybiškumo, socialine, emocinė, sveikos gyvensenos, skaitmeninė	Kompimentas,	Projektinis darbas „Komplimentas kiekvienam dirbančiam	

		kompetencijos		gimnazijoje”	
BALANDIS					
27 savaitė	Kalbos etiketas	Ar išvaizda sutinkam, o protu palydim? Pažintinė, kūrybiškumo, kultūrinė, komunikavimo ir skaitmeninė kompetencijos	Kalbos draudimas, knygniašystė,	Tyrimas „Kiek vietos paauglių žodyne užima barbarizmai?”	
28 savaitė	Mašinų įtaka žmogaus gyvenime	Ar mašinos pajėgs aprūpinti žmoniją? Pažintinė, pilietiškumo, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos, skaitmeninė kompetencijos	Dirbtinis intelektas, darbas, progresas, regresas	Palyginame plusus ir minusus 3D spausdintuvu atspausdinto gaminio ir daug darbo jėgos įdėto darbo? Refleksija „Kokia laukia ateitis, jei viskas bus kompiuterizuojam?“	
29 savaitė	Bioetika	Kodėl svarbu gerbti kiekvieno pasirinkimą? Pažintinė, pilietiškumo, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos, skaitmeninė kompetencijos	Bioetika, moralinės problemos	Tyrimas: dėl ko verta sunerimti?	
GEGUŽĖ					
30 savaitė	Lietuvoje	Ar gyvenat toje pačioje teritorijoje,	Pabėgėliai, imigrantai,	Refleksija „Vienas	

UTA ETIKOS ILGALAIKIS PLANAS

PARENGĖ: LAURA PETKEVIČIŪTĖ-JANKAUSKIENĖ

KAIŠIADORIŲ SUAUGUSIŲJŲ MOKYKLA

	gyvenančių tautų skirtumai	visiems sąlygos vienodos? Pažintinė, kūrybiškumo, pilietiškumo, skaitmeninė kompetencijos	emigrantai, vergovė.	pasaulis – skirtingi požiūriai”	
31 savaitė	Aš pasaulio pilietis	Ar išvykęs žmogus gyventi į svečią šalį priimamas kaip savas? Pažintinė, kūrybiškumo, pilietiškumo, skaitmeninė kompetencijos	Globalizacija,	Zoom konferencija (su projekto dalyviais minint etikų dienas) apie pasaulio pilietį.	
32 savaitė	Aš ir augmenija	Ar savanaudiškumas yra mūsų genuose? Pažintinė, kultūrinė, pilietiškumo, skaitmeninė kompetencijos	Vartojiškumas, kritika, socialinė atsakomybė, savanorystė, gamtosauga, atogrąžų miškai	Praktikuojam savanorystę gamtosaugos projektuose.	
33 savaitė	Aš ir gyvūnija	Kodėl gyvūnų ir žmogaus interesai gali būti vertinami vienodai? Pažinimo, kultūrinė, skaitmeninė, socialinė, emocinė, sveikos gyvensenos kompetencija	Gyvūnų teisės, Peteris Singeris, Tomas Reganas, atsakomybė, globa	Praktikuojam savanoriaudami gyvūnų globos įstaigoje.	
34 savaitė	Aš ir ekologija	Kas nutiktų, jei žmonijos ekologinė savimonė pakiltų į aukštesnį lygį?Kūrybiškumo, socialinė, emocinė, sveikos gyvensenos kompetencija	Savimonė, A. Šliogerio filosofija apie ekologiją.	Reflektuojam socialinę atsakomybę už ekologinį artimiausios aplinkos būvį.	

BIRŽELIS					
35 savaitė	Ekologinių problemų raiška virtualybėje	Kodėl svarbu virtualioje aplinkoje kalbėti apie gamtos saugos problemas? Pažintinė, kūrybiškumo, pilietiškumo, skaitmeninė kompetencijos	Žodžio laisvė, brakonieriai, gamtos apsaugos inspektorius.	Tyrinėjame kuo svarbi gamtos apsauga. Reflektuojam kurdami reklaminį skelbimą apie kylančius pavojus žemėje.	
36 savaitė	Atsakomybė už ekologinę planetos būklę	Ar lengva pasiryžti garsiai kalbėti apie klimato kaitos problemas? Pažintinė, kūrybiškumo, pilietiškumo, kultūrinė kompetencijos	Globalu, klimato atšilimas, gamtai draugiško elgesio taisyklės,	Reflektuojam, kuriam projektą skatinantį sumažinti kenksmingą žmogaus veiklos poveikį lokaliai arba globaliai ekosistemai.	
37 savaitė	Refleksija ir įsivertinimas	Ko išmokau per šiuos metus?			